

Příklady a postupy pro mzdové účetní 2026

Ing. Olga Krchová (od roku 2018)

Ing. Růžena Klímová (do roku 2017)

Ing. Karel Janoušek (kap. 3.4)

Jaroslava Pfeilerová (kap. 6)

Redakční uzávěrka: 21. 1. 2026

Verlag Dashöfer, nakladatelství, spol. s r. o.
Evropská 423/178
P. O. Box 124
160 41 Praha 6
tel: + 420 222 539 333
fax: + 420 222 539 400
email: info@dashofer.cz
www.dashofer.cz

www.pamprofi.cz
www.hrmprofi.cz
www.zakaznik.dashofer.cz

Obsah

Obsah

Slovo autora	3
Seznam zkratek	4
1 Vznik nové firmy – přijetí prvního zaměstnance	9
1.1 Přehled registračních povinností zaměstnavatele při přijetí prvního zaměstnance	9
2 Vznik pracovního poměru	11
2.1 Povinnosti při vzniku pracovního poměru	11
2.2 Osobní spis zaměstnance	14
3 Měsíční povinnosti mzdových účetních	19
3.1 Činnosti v průběhu trvání pracovněprávního vztahu a na konci měsíce	19
3.1.1 Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele	21
3.2 Výpočet čisté mzdy zaměstnance	26
3.2.1 Výpočet čisté mzdy v závislosti na výši hrubého příjmu	26
3.2.2 Dosažení maximálního vyměřovacího základu pro pojištění	27
3.2.3 Jednatel s. r. o. a odměna za výkon funkce	28
3.2.4 Neplacení zdravotního pojištění a placení sociálního zabezpečení	28
3.2.5 Placení zdravotního pojištění a neplacení sociálního zabezpečení	29
3.2.6 Zaměstnání občana EU – placení povinného zahraničního pojištění	30
3.2.7 Příjem poskytovaný budoucímu zaměstnanci	32
3.2.8 Zaměstnání malého rozsahu	32
3.2.9 Dohoda o provedení práce	33
3.2.10 Poplatník v důchodovém věku	36
3.2.11 Výpočet poměrné části měsíční mzdy	37
3.3 Zaměstnanecké benefity	38
3.3.1 Poskytování motorových vozidel zaměstnanci – započtení vstupní ceny do základu daně	38
3.3.2 Příspěvek zaměstnavatele na daňově podporované produkty spojení na stáří	40
3.3.3 Peněžitý a nepeněžitý příspěvek na stravování.	42
3.3.4 Poskytování zboží a služeb zaměstnancům za nižší cenu, než je cena obvyklá	44
3.3.5 Nepeněžní plnění pro zdravotnické, vzdělávací, rekreační, sportovní a kulturní účely	44
3.4 Cestovní náhrady	46
3.4.1 Pracovní cesta a nárok na cestovní náhrady	46
3.4.2 Náhrada výdajů za spotřebované pohonné hmoty	50
3.4.3 Náhrada výdajů za ubytování.	52
3.4.4 Stravné, zahraniční stravné	53
3.4.5 Kapesné	56
3.4.6 Zálohy a vyúčtování cestovních náhrad	57
3.5 Výpočet hrubé mzdy a příplatkové mzdy	60
3.5.1 Svátek připadající na pracovní den	60
3.5.1.1 Příjem zaměstnance za svátek připadající na jeho pracovní den (zaměstnanec nepracuje)	60
3.5.1.2 Příjem zaměstnance za svátek připadající na jeho pracovní den (zaměstnanec pracuje)	60
3.5.2 Příjem zaměstnance za práci přesčas	62
3.5.3 Příjem zaměstnance za práci přesčas v den svátku	63
3.5.4 Smluvní mzda sjednaná s přihlédnutím k práci přesčas	64
3.5.5 Příplatky za práci v noci, v sobotu a neděli a za práci ve ztíženém pracovním prostředí	65
3.6 Průměrný výdělek	67
3.6.1 Rozhodné období pro výpočet průměrného výdělku	67
3.6.2 Výpočet průměrného výdělku	68
3.6.3 Pravděpodobný výdělek	69
3.6.4 Průměrný hrubý měsíční výdělek	70
3.6.5 Průměrný čistý měsíční výdělek	71
3.6.6 Výpočet průměrného čistého měsíčního výdělku u dohody o provedení práce	72
3.7 Náhrada mzdy	75
3.7.1 Náhrada mzdy při čerpání dovolené	75
3.7.2 Náhrada mzdy při jiných důležitých překážkách v práci	76
3.7.3 Náhrada mzdy při překážkách v práci z důvodu obecného zájmu	77
3.8 Náhrada mzdy při dočasné pracovní neschopnosti	80
3.8.1 Podmínky pro poskytování náhrady mzdy	80
3.8.2 Redukce průměrného hodinového výdělku	81

3.8.3	Určení počátku dočasné pracovní neschopnosti	82
3.8.4	Začátek a konec dočasné pracovní neschopnosti	83
3.8.5	Dočasná pracovní neschopnost ve vztahu k svátku	84
3.8.6	Výše náhrady mzdy při dočasné pracovní neschopnosti a její stanovení	84
3.8.7	Výše náhrady odměny při DPN u dohod o provedení práce	85
3.8.8	Náhrada mzdy, platu, odměny u práce na dálku, pružné pracovní doby a pracovní doby, kterou si rozvrhuje zaměstnanec sám	85
3.8.9	Poskytování nadstandardní výše náhrady mzdy při dočasné pracovní neschopnosti	86
3.8.10	Poměrný díl náhrady mzdy	86
3.8.11	Povinné snížení náhrady mzdy	87
3.8.12	Kontrola režimu dočasné práce neschopného	87
3.8.13	Splatnost náhrady mzdy při DPN	87
3.8.14	Evidence vyplacené náhrady mzdy při DPN a její úhrady	88
3.9	Dávky nemocenského pojištění	89
3.9.1	Obecné podmínky nároku na dávky a jejich výplatu	90
3.9.2	Nárok na dávky při zaměstnání malého rozsahu	91
3.9.3	Nárok na dávky u dohody o provedení práce	92
3.9.4	Nárok na dávky – souběh funkcí jednatele a společníka	92
3.9.5	Nárok na dávky členů kolektivních orgánů právnických osob	93
3.9.6	Dávky nemocenského pojištění v ochranné lhůtě	93
3.9.7	Kdy nevzniká nárok na dávky nemocenského pojištění	95
3.9.8	Denní dávka a poměrná část denní dávky	95
3.9.9	Rozhodné období	96
3.9.10	Denní vyměřovací základ	99
3.9.11	Vyloučené dny	100
3.9.12	Redukční hranice a redukce denního vyměřovacího základu	101
3.9.13	Podpůrčí doba u nemocenského	101
3.9.14	Výše nemocenského a jeho krácení	104
3.9.15	Peněžitá pomoc v mateřství	104
3.9.16	Otcovská	106
3.9.17	Ošetřovné	108
3.9.18	Dlouhodobé ošetřovné	109
3.10	Srážky ze mzdy	111
3.10.1	Paušální náhrada nákladů zaměstnavateli	111
3.10.2	Srážky ze mzdy bez souhlasu zaměstnance ve prospěch zaměstnavatele	112
3.10.3	Srážky ze mzdy bez souhlasu zaměstnance – výkon soudních a úředních rozhodnutí, exekuce soudních exekutorů	113
3.10.4	Srážky ze mzdy se souhlasem zaměstnance	117
3.10.5	Srážky z příjmů z dohody o provedení práce	119
3.10.6	Změna plátce v průběhu trvání zaměstnání – zaměstnavatel versus ÚSSZ a opačně	121
3.10.7	Srážky k oddlužení při tzv. osobním bankrotu	123
3.11	Daň z příjmů ze závislé činnosti	125
3.11.1	Poplatník bez učiněného Prohlášení k dani z příjmů	125
3.11.2	Poplatník s učiněným Prohlášením k dani z příjmů	128
3.11.3	Daňové zvýhodnění na vyživované děti	130
3.11.4	Zdanění mzdy a odměny člena orgánu právnické osoby	133
3.11.5	Progresivní sazba daně ve výši 23 % u zálohy přesahující 3násobek průměrné mzdy	135
3.12	Zdravotní pojištění	137
3.12.1	Výpočet zdravotního pojištění a odvod pojistného	137
3.12.2	Minimální vyměřovací základ	137
3.12.3	Odpočet od dosaženého příjmu	141
3.12.4	Příjmy zúčtované po skončení pracovního poměru	142
3.12.5	Neplacení zdravotního pojištění u členů okrskových volebních komisí při volbách	142
3.12.6	Posuzování členů orgánů právnické osoby ve vztahu ke zdravotnímu pojištění	143
3.13	Pojistné na sociální zabezpečení	144
3.13.1	Pojistné na sociální zabezpečení za zaměstnance	144
3.13.2	Pojistné na sociální zabezpečení za zaměstnavatele	146
3.13.3	Sleva na pojistném zaměstnavatele	148
3.13.4	Zaměstnání malého rozsahu	149
3.13.5	Nemocenské pojištění jednatelů s. r. o. a členů kolektivních orgánů právnické osoby	150
3.13.6	Maximální vyměřovací základ	152
3.14	Stanovení a čerpání dovolené	153
3.14.1	Zaokrouhlování dovolené	153
3.14.2	Dovolená za kalendářní rok a její poměrná část	153
3.14.3	Dotatková dovolená	154
3.14.4	Výměra dovolené	154
3.14.5	Dovolená zaměstnanců s pracovní dobou nerovnoměrně rozvrženou	155

Obsah

3.14.6	Odpracovaná doba pro účely dovolené	155
3.14.7	Nepřetržitě trvání pracovního poměru	156
3.14.8	Dovolená zaměstnance v případě dlouhodobé nepřítomnosti	157
3.14.9	Krácení dovolené z důvodu neomluvené absence	158
3.14.10	Čerpání dovolené po mateřské dovolené	158
3.14.11	Čerpání dovolené	159
3.14.12	Nevyčerpaná dovolená	160
3.14.13	Dovolená a svátek	161
3.14.14	Náhrada mzdy za nevyčerpanou dovolenou	162
3.14.15	Přečerpaná dovolená	162
3.14.16	Čerpání dovolené po celý kalendářní měsíc a svátek	164
3.14.17	Dovolená při zkráceném pracovním úvazku a při změně úvazku	164
3.14.18	Dovolená u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (DPP, DPČ)	165
3.15	Zákonné pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání	167
3.16	Chyby ve mzdové účtárně.	169
4	Konec kalendářního roku	175
4.1	Povinnosti mzdové účetní po ukončení kalendářního roku	175
4.2	Výpočet mzdy v celém roce a mzdový list	177
4.2.1	Zaměstnankyně s nezaopatřenými dětmi, provedení ročního zúčtování	177
4.2.2	Zaměstnanec, který je poživatelem invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně	178
4.2.3	Zaměstnankyně, která odejde v průběhu roku na mateřskou dovolenou	178
4.2.4	Daňový rezident	179
4.3	Roční zúčtování za rok 2025	181
4.4	Zaměstnávání osob se zdravotním postižením	186
4.5	Evidenční listy důchodového pojištění	188
4.5.1	Předkládání evidenčních listů důchodového pojištění	188
4.5.2	Maximální vyměřovací základ ve vztahu k ELDP	189
4.5.3	Způsob vyplňování ELDP za rok 2014 až 2025	189
4.6	Údaje pro statistické účely a výkaznictví	204
5	Skončení pracovněprávního vztahu	207
5.1	Povinnosti zaměstnavatele při skončení pracovního poměru	207
5.2	Povinnosti zaměstnavatele při neplatném rozvázání pracovního poměru	209
5.3	Odstupné poskytované zaměstnavatelem v případě skončení pracovního poměru	213
5.4	Konkurenční doložka	214
6	Účtování mzdových případů.	215
7	Přehledy	219
7.1	Přehled právních předpisů	219
7.2	Daně z příjmů	221
7.3	Pojistné na zdravotní pojištění	226
7.4	Pojistné na sociální zabezpečení	228
7.5	Nemocenské pojištění.	231
7.6	Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele	236
7.7	Cestovní náhrady.	239
7.8	Mzdy a platy	242
7.9	Státní sociální podpora	248
7.10	Důchody	250
7.11	Zaokrouhlování.	252